

TISKOVNA KONFERENCA

“STUDENCEV MOČNIH, ČISTIH SEM ŽELJAN”

F. Balantič

PREDSTAVITEV PUBLIKACIJ
TEOLOŠKE FAKULTETE UL

29. november 2023

16.00

Preko Zooma

Predstavitev publikacij Teološke fakultete UL

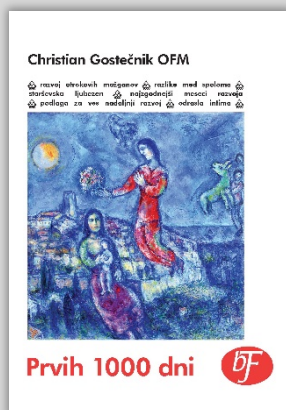
2023

Univerza v Ljubljani
Teološka fakulteta

Na tiskovni konferenci »*Studencev močnih, čistih sem željan*« bodo predstavljene monografije in priročniki, ki so jih v letu 2023 izdali predavatelji, zaposleni na Teološki fakulteti, ter znanstvene serijske publikacije, ki jih izdaja Teološka fakulteta UL.

Zbirka Znanstvena knjižnica TEOF

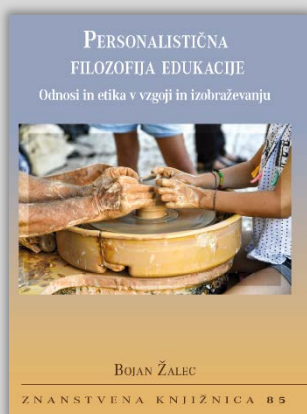

Prvih 1000 dni / Christian Gostečnik

Brat Francišek: Teološka fakulteta in Frančiškanski družinski inštitut, 2023

Znanstvena knjižnica; 84
Monografije FDI; 26

V prvih tisoč dneh, natančneje, vse od spočetja, prek 270 dni nosečnosti in do konca drugega leta otrokove starosti se izoblikujejo otrokovi možgani, in sicer na osnovi odnosa s starši. Zato je tudi družinsko okolje, v katero je otrok rojen, ključno za razvoj sicer zelo ranljivih ter izjemno susceptibilnih in sugestibilnih otrokovih možganskih struktur, ki dozoriyo ravno v tem najpomembnejšem obdobju otrokovega razvoja.

Personalistična filozofija edukacije: odnosi in etika v vzgoji in izobraževanju / Bojan Žalec

Znanstvena knjižnica; 85

Znanstvena monografija prof. dr. Bojana Žalca, raziskovalca in predavatelja na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, se s področjem edukacije ukvarja prvenstveno s filozofskega vidika. Z izrazom edukacija Žalec zajema tako področje vzgoje kot tudi izobraževanja. Njegove ugotovitve sovpadajo v spoznanju o izredno pomembni vlogi personalističnih dejavnikov za uspešno edukacijo. Med te sodijo primerni odnosi, komunikacija, dialog, kreposti, afekti in čustva ter še drugi. Njihov pomen Žalec razišče in osvetli v luči spoznanj sodobne filozofske antropologije in etike ter kognitivne znanosti. Njegovo temeljno stališče in pristop sta odnosne narave: odnosi so temelj in ključ dobre edukacije. Spoznanje, da dobra edukacija ni možna brez ustreznih odnosov, je rdeča nit monografije. Na tej podlagi Žalec utemeljuje pomen in središčno vlogo učitelja v izobraževanju. Zagovarja dialoško edukacijo, v kateri obstaja živ stik, odnos med učiteljem in učencem. Učitelj je ključen kot zgled, ki konkretno pokaže, demonstrira učencu relevantne veščine in znanje ter sam uteleša kreposti, katere uči.

»Studencev močnih, čistih sem željan«
Predstavitev publikacij Teološke fakultete UL

Naslednje ključno spoznanje knjige je, da je dobra vzgoja vzgoja za kreposti, kar implicira pomen oblikovanja značaja za dobro edukacijo. To hipotezo Žalec preveri in potrdi v raziskovanju teme kritičnega mišljenja kot središčnega smotra edukacije. Ugotavlja, da za oblikovanje kritičnega misleca ni pomembna samo kognitivna plat, ampak tudi oblikovanje značaja. V poglavju o sodobnih problemih visokega izobraževanja le-te poveže s problemi zaupanja in odgovornosti (v smislu ang. besede *accountability*). Probleme visokega šolstva postavi v širši kontekst trenda razvoja sodobnih družb v družbe revizije, osnovo pa predstavlja njegova natančna analiza (vrst in oblik) zaupanja in odgovornosti.

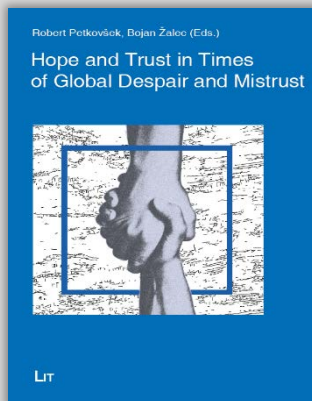
Avtor ne zavrača potrebnosti odgovornosti v sodobni visoko razviti družbi, vendar pa zagovarja gojenje in uveljavljanje inteligentne odgovornosti.

Na koncu knjige Žalec poudari dve spoznanji, ki prežemata celotno knjigo. Prvo je pomen vajeništva, odnosa mojster-učenec, ki je v sodobni edukaciji zanemarjeno. Drugo, še pomembnejše, pa je, da je za človeka in njegov odnos do drugih najpomembnejša njegova pozitivna samopodoba. Zapisal je: »Če to dosežemo, smo dosegli skoraj vse. Če tega nismo dosegli, nismo dosegli ničesar.«

Knjiga je domiselno in sodobno humanistično delo, ki ponuja kritično preverbo vrste pomembnih stališč, idej, teorij in modelov; nekatere avtor zavrne, druge dopolni, tretje ustvarjalno uporabi; na ta način pomembno razširja zakladnico spoznanj o tematiki knjige. Kljub njeni kompleksnosti in znanstvenosti pa knjiga ni namenjena samo strokovnjakom, ampak lahko obogati tudi druge, ki jih zanima edukacija.

Monografijo je izdala Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, njen izid pa je finančno podprla Javna agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS).

Monografske publikacije v letu 2023

*Hope and trust in times of global despair and mistrust / urednika
Robert Petkovšek in Bojan Žalec*

Berlin: Lit, 2023

Theology East - West: European perspectives = Theologie Ost - West:
Europäische Perspektiven; vol. 31

Znanstvena monografija *Hope and Trust in Times of Global Despair and Mistrust* je l. 2023 v angleščini izšla pri ugledni nemški znanstveni založbi Lit Verlag. V prevodu se njen naslov glasi *Upanje in zaupanje v času globalnega obupa in nezaupanja*. Uredila sta jo prof. dr. Robert Petkovšek in prof. dr. Bojan Žalec s Teološke fakultete Univerze v Ljubljani. Izšla je s finančno podporo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS). Pisci sestavkov prihajajo iz desetih držav: Argentine, Hrvaške, Finske, Francije, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Poljske, Slovenije in ZDA. Avtorji s Teološke fakultete v Ljubljani so naslednji: Robert Petkovšek, Bojan Žalec, Branko Klun, Anton Jamnik, Vojko Strahovnik, Jonas Miklavčič, Stjepan Štivić, Tomaž Erzar, Ivan Platovnjak, Mari Jože Osredkar, Raid Al-Daghistani in Urška Jeglič.

Ključne in temeljne težave sodobnega sveta, na različnih ravneh, so tako ali drugače povezane z upanjem in zaupanjem, njunim pomanjkanjem, zlorabo itd. Podnebne spremembe, pandemije, nevarna globalna in družbena polarizacija, nezaupanje ljudi v politiko in institucije, socialna izolacija in porast duševnih težav v razvitih državah gnotne blaginje so problemi, ki jim bomo kos le, če bomo znali gojiti upanje in zaupanje. Avtorji ju obravnavajo z različnih vidikov humanistike in ostalih ved: filozofskega, teološkega, religiološkega, ekonomskega, politološkega, sociološkega, kulturološkega, aspektov intelektualne zgodovine, kognitivne znanosti, psihologije, psihoterapija idr. To daje knjigi medpanožni značaj. Združen pristop različnih znanstvenih disciplin, ki se vzajemno dopolnjujejo, je zaradi zapletenosti in kompleksnosti problemov povezanih z upanjem in zaupanjem nujno potreben.

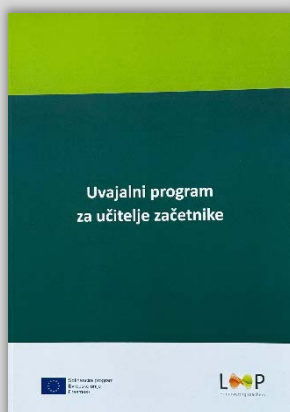

V čudovitem vrtu religijskih in filozofskih izročil : pogled od znotraj / avtorji Luc

Anckaert ...; prevod Matej Purger, Vojko Strahovnik, Roman Globokar

Ljubljana: Teološka fakulteta, 2023

Učbenik V čudovitem vrtu religijskih in filozofskih izročil je namenjen učencem zadnjega triletja osnovne šole in dijakom srednjih šol. Na sistematičen in pregleden način so predstavljene glavne religije v našem prostoru (judovstvo, katolištvo, pravoslavlje, protestantizem, islam) in temeljni poudarki nekonfesionalne etike. Različni pogledi so prikazani skozi oči mladih pripadnikov posameznih religij oz. humanističnega pogleda na svet. S pomočjo učbenika lahko učenci in dijaki spoznajo glavne značilnosti posameznih religijskih skupnosti, kar naj bi jih spodbudilo k bolj strpni in spoštljivi drži do drugače mislečih znotraj sodobnega pluralnega okolja.

Uvajalni program za učitelje začetnike / urednik Urška Jeglič, avtorji Roman Globokar in drugi.

LOOP - Uvajalni program za učitelje začetnike

Ljubljana: Teološka fakulteta, 2023

Uvajalni program za učitelje začetnike je plod dela na Erasmus+ projektu LOOP - Opolnomočenje učiteljev za vseživljenjski razvoj preko inovativnih programov kolegialnega uvajanja. Priročnik, ki je namenjen učiteljem in vzgojiteljem začetnikom ter njihovim mentorjem, je sestavljen iz 14 modulov, ki služijo v pomoč pri uvajanju v učiteljski poklic. Gradivo je teoretične in praktične navade, popestrjeno s primeri dobrih praks in zastavljeno na fleksibilen in inovativen način. Služi kot izroček mentorja njegovemu mentorirancu in predvsem slednjemu pomaga, da pridobi dodatne kompetence za delo v razredu.

»Studencev močnih, čistih sem željan«

Predstavitve publikacij Teološke fakultete UL

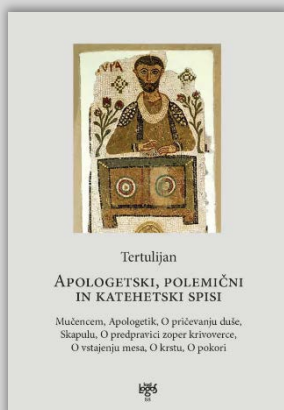

Vrtiljak praznine: zasvojenost, odnosi in družinska dinamika / urednik Barbara Simonič, avtorji besedil Barbara Simonič in drugi.

V Ljubljani: Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani

Celje: Društvo Mohorjeva družba: Celjska Mohorjeva družba, 2023

Znanstvena monografija *Vrtiljak praznine: zasvojenost, odnosi in družinska dinamika* celostno naslavlja eno najbolj perečih vprašanj sodobnih družb, slovenske – z visokimi odstotki tvegane obnašanja – še posebej. Vsaka oblika zasvojenosti je način samozdravljenja čustvene in psihološke bolečine, ki jo je posamezniku naložila taka ali drugačna življenjska travma. Pogosto stigmatizirano področje zlorabe alkohola in drugih substanc pa je v resnici samo kletka žrtve, ki iz začaranega kroga spopadanja z notranjo bolečino poskuša izstopiti na različne disfunkcionalne načine. Zlorabe, zgodnja zanemarjenost, izgube, zavrženost in izdajstva so rane, ki jih čas sam po sebi v resnici nikoli ne zaceli. In tako se tragične zgodbe zlomljenih in zaznamovanih družin prenašajo iz roda v rod, iz generacije v generacijo. Terapevtski odnos lahko ponudi varen prostor za osebno rast v procesu okrevanja od zasvojenosti. Za premagovanje zasvojenosti je podpora strokovnjakov celotni družini bistvenega pomena. Knjiga tako za strokovno in splošno javnost nosi pomembno sporočilo – vrtiljak praznine je mogoče tudi ustaviti. Polnost in smisel svojega bivanja pa je mogoče (znova) poiskati.

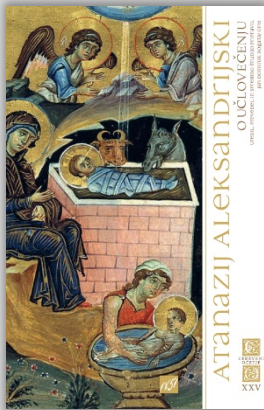
Apologetski, polemični in katehetski spisi / Tertulijan, uredil ter uvode, opombe in spremno študijo pripravil Jan Dominik Bogataj

Knjižna zbirka KUD Logos; 88

Krščanski Tacit in nestor latinske teologije, kartažanski učitelj Tertulijan († ok. 220 po Kr.), prvič v slovenščini spregovarja o teoloških tematikah, in sicer glede apologije kristjanov v odnosu do oblasti, polemik s krivoverci in kateheze o krstu in pokori. Gre za slovenske prevode njegovih slovityh del *Mučencem*, *Apologetik*, *O pričevanju duše*, *Skapulu*, *O predpravi zoper krivoverce*, *O vstajenju mesa*, *O krstu*, *O pokori*, ki sta jih že pred 2. svetovno vojno pripravila dr. Franc Ksaver Lukman in Franc Omerza, a so ostali v tipkopisu, saj zaradi prepovedi tedanje oblasti niso smeli iziti. Izdaja prinaša še nov prevod pomembnega dela *O vstajenju mesa*, poleg tega pa tudi temeljno študijo, v kateri sta v slovenskem jeziku prvič sintetično predstavljena Tertulijanovo življenje in zlasti teološka misel.

»Studencev močnih, čistih sem željan«

Predstavitev publikacij Teološke fakultete UL

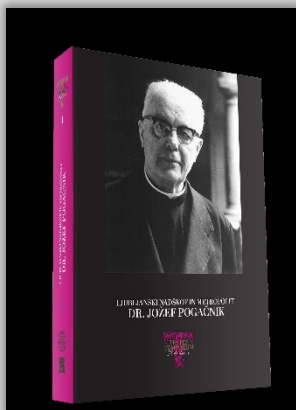
O učlovečenju / Atanazij Aleksandrijski, uredil, prevedel in spremno študijo pripravil Jan Dominik Bogataj

Ljubljana: Teološka fakulteta

Celje: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba, 2023

Zbirka Cerkevni očetje; 25

V Atanazijevem opusu spis O učlovečenju zaseda posebno mesto – skozi zgodovino je bilo prav to delo najpogosteje navajano in prevajano. Gre za prvi traktat v zgodovini antične književnosti, ki pojasnjuje eno osrednjih vsebin krščanskega verovanja, to je Kristusovo učlovečenje in posledično njegovo odrešensko bližino s človeštvom. V tem kratkem, a temeljnem delu, ki je sedaj prvič iz stare grščine prevedeno v slovenščino, aleksandrijski patriarh postavlja Logosovo učlovečenje za paradigmo razumevanja celotnega krščanskega misterija, saj pojasnjuje tako sramotno smrt na križu, Kristusovo ponižanje, kakor odprtje poti poboženje za človeka, t. i. theosis. »Kajti (Logos) se je učlovečil, da bi se mi pobožili.« (54.3)

Ljubljanski nadškof in metropolit dr. Jožef Pogačnik / uredil Dejan Pacek, avtorji besedil Miha Šimac in drugi.

Celje: Celjska Mohorjeva družba: Društvo Mohorjeva družba

V Ljubljani: Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani, Inštitut za zgodovino Cerkev, 2023

Zbirka Testes temporum = Priče časov; 1

Znanstveno monografijo o ljubljanskem nadškofu in metropolitu dr. Jožefu Pogačniku je uredil dr. Dejan Pacek. Izšla je v novi knjižni zbirki Testes temporum Inštituta za zgodovino Cerkev na UL TEOF in v sozaložništvu med Celjsko Mohorjevo družbo in UL TEOF. 20 avtorjev je v svojih prispevkih predstavilo, kako je nadškof Pogačnik prepoznaval pastoralne potrebe in nanje odgovarjal z ustanavljanjem številnih novih župnij ter gradnjo novih cerkva. Njegova skrb za pastoralno delo se je kazala v vestnem obiskovanju župnij ter kanoničnih vizitacijah. Monografija osvetljuje, kako je Pogačnik spremljal, spodbujal in usmerjal katehetsko dejavnost. V Teološki fakulteti videl pomembno sredstvo prenavljanja verskega življenja na Slovenskem v skladu z odloki in smernicami II. vatikanskega koncila. Monografija pojasnjuje, da je v odnosih med Pogačnikom kot velikim kanclerjem fakultete in posameznimi njenimi učitelji občasno prihajalo do napetosti. Cerkev v Sloveniji v času Pogačnikovega škofovanja ni izoblikovala kakšne iz svoje bogate preteklosti izvirajoče samostojne poglede na razvoj družbe. To je v precejšnjem nasprotju s tistim, kar se je sočasno dogajalo v Cerkvi na Hrvaškem. Monografija prinaša veliko dokazov, da je bil pri tem Pogačnikov temeljni pristop dialog navzven in poenotenje navznoter, medtem ko je osnovna taktika oblasti ostajala sejanje

»Studencev močnih, čistih sem željan«

Predstavitev publikacij Teološke fakultete UL

razdora oz. diferenciacija v cerkvenih vrstah. Monografija prinaša tudi plastičen potret nadškofove osebnosti in duhovne usmerjenosti.

V službi evangelija in človeka: 30 let Slovenske škofovske konference / urednik Bogdan Kolar, avtorji besedil Andrej Saje, Matjaž Ambrožič in drugi.

Ljubljana: Družina, 2023

Slovenska škofovska konferenca (SŠK) je 19. februarja 2023 obhajala 30. obletnico samostojnega delovanja. Ob tej priložnosti je založba Družina s sodelovanjem Inštituta z zgodovino Cerkve na UL TEOF izdala znanstveno monografijo, ki jo je uredil zasl. prof. dr. Bogdan Kolar. V njej je sedem avtorjev predstavilo naslednje tematike:

- Teološko-pastoralni pogled na vlogo škofovske konference (Marjan Turnšek),
- Izvor, narava in pravni vidik škofovskih konferenc (Andrej Saje),
- Slovenski škofje, člani Avstrijske škofovske konference (Bogdan Kolar),
- »Vse drugače, kakor smo mislili« - oris delovanja Jugoslovanske škofovske konference (JŠK) 1918–1941 (Miha Šimac),
- Izzivi in odzivi Jugoslovanske škofovske konference v obdobju 1945–1991 (Matjaž Ambrožič),
- Zavzemanje Slovenske pokrajinske škofovske konference (SPŠK) za slovensko osamosvajanje (Anton Jamnik),
- Ustanovitev Slovenske škofovske konference (SŠK) v letu 1993 in njeno delovanje (Tadej Strehovec).

Izvori podobe Judov v starejšem slovenskem slovstvenem izročilu / Irena Arsenik Nabergoj

Ljubljana: Slovenska matica, 2023

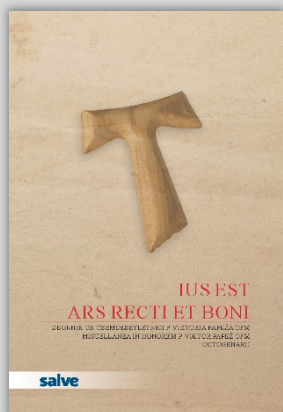
Razprave in eseji / Slovenska matica; 81

Zgodovinski spomin odnosov med Judi in Nejudi sega v antiko in se kaže kot stigmatizacija judovskega ljudstva. Judje skozi svojo zgodovino iščejo svojo identiteto v razmerah, ki jih določajo politični, ekonomski, religijski in ideološki dejavniki močnejših in vplivnejših narodov.

Monografija obsega pet delov, ki so po namenu in obsegu različni. Prvi in drugi del predstavita različne vidike evropskega konteksta odnosov med Judi in Nejudi. Tretji in četrti prinašata

pionirsko analizo judovske podobe v starejšem slovenskem slovstvenem izročilu, ki je nastajalo od srednjega veka dalje pod vplivom evropskih del različnih žanrov. Z vidika judovske podobe so med drugimi predstavljena dela Trubarja, Valvasorja in Svetokriškega; Dalmatinov, Škofjeloški, Kapelski in Drabosnjakov pasijon; Poljanski rokopis ter množstvo folklornih pasijonskih molitev. Avtorica izhaja iz ugotovitev o posebnostih hebrejskega (izraelskega, judovskega) ljudstva, kot se kažejo v Svetem pismu, v apokrifnih spisih, v patrističnih komentarjih, homilijah, videnjih in razodetjih. Peti del vsebuje primere judovske podobe v vplivnih basnih, novelah in drugih moralno-didaktičnih pripovedih starejšega evropskega slovstvenega izročila. Z obravnavo primerov judovske motivike v dobi razsvetljenstva pri izbranih avtorjih evropske romantike in pri Prešernu že nakazuje prehod iz obsežnega, večidel sakralnega starejšega slovstvenega izročila v širok razmah slovenske posvete književnosti, ki bo tematika naslednje knjige.

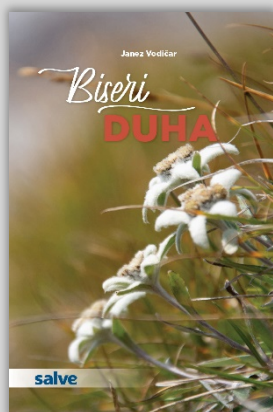
Knjiga je izšla s podporo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije in Teološke fakultete Univerze v Ljubljani.

Ius est ars recti et boni: miscellanea in honorem P. Viktor Papež OFM octogenarii = *Pravo je umetnost pravičnega in dobrega: ob osemdesetletnici p. Viktorja Papeža OFM*

Ljubljana: Salve, 2023

Zbornik je nastal ob jubileju duhovnika, profesorja cerkvenega prava in sodnika na cerkvenem sodišču, p. Viktorja Papeža. Je frančiškan, ki je v svojem življenju opravljal različna poslanstva v Cerкви in družbi, vedno zaznamovana z duhom svetega Frančiška Asiškega. Pater Viktor je dolgoletni profesor cerkvenega prava in sodelavec vrhovnega sodišča rimske rote ter drugih dikasterijev Svetega sedeža. Vendar pa je ob srečanju z njim njegovo veliko srce in sočutje za bližnjega tisto, kar najprej izstopa. Ob njegovem jubileju in ob praznovanju njegove 80-letnice, je nastala ta zbornik kot poklon in zahvala za vse njegovo predano delo v Cerкви na Slovenskem in po svetu. Avtorji člankov, patrovi sodelavci in prijatelji, predstavljajo različna tematska področja iz cerkvenega in civilnega prava, zgodovine, teologije ter aktualnih pastoralnih vprašanj in človekovih pravic. Ravno ta področja so tudi tista, na katerih je pater Viktor deloval in ustvarjal skozi svoje življenje. Zbornik nam razkirva življenjsko pot izjemnega duhovnega voditelja in pravnika.

Biseri duha / besedilo Janez Vodičar, fotografije David Kraner

Ljubljana: Salve, 2023

Knjižica zgodb za dušo izpod tipk dr. Janeza Vodičarja in s fotografijami dr. Davida Kranerja nas popelje v »kolobarjenje letnih časov«, ki se jim počasi a vztrajno brišejo meje. Tudi nam ljudem se večkrat brišejo meje, zato potrebujemo mano izpod neba in živo vodo iz vodnjaka.

Dr. Janez Vodičar in dr. David Kraner, oba univerzitetna profesorja na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, kljub svoji strokovnosti, s knjižico ostaneta pri prvinskem duhovnem »kolobarjenju«. S konkretnimi razmišljanji vsakdanjih človeških zgodb in odličnimi fotografijami narave, dogodkov in doživetij, lahko nagovorita bralca vseh stanov, če ima količkaj odprto srce in dopusti, da se v njem počasi oblikuje pravi Biser Duha

Periodične publikacije TEOF

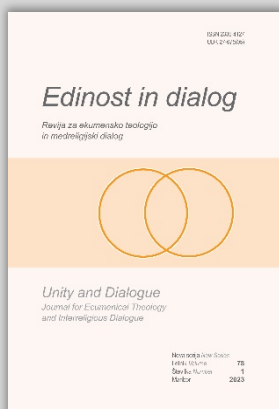

Bogoslovni vestnik

2023 / posamezne številke

Bogoslovni vestnik je znanstvena revija profesorjev Teološke fakultete Univerze v Ljubljani z recenzijo. Revija, katere predhodnik je bil Voditelj v bogoslovnih vedah (1898–1916), izhaja od leta 1920. V razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, je vpisana pod zaporedno številko 565. Izhaja štirikrat na leto. Objavlja izvirne in pregledne znanstvene članke in prispevke s področja teologije in drugih ved, ki so sorodne teologiji. Objavlja v slovenskem, a tudi v latinskem, angleškem, francoskem, nemškem in italijanskem jeziku. Rokopis, ki ga sodelavec pošlje na naslov Bogoslovnega vestnika, je besedilo, ki istočasno ali prej ni bilo poslano na noben drug naslov in bo v njem objavljeno prvič. Rokopise je treba poslati na naslov: Bogoslovni vestnik, Poljanska 4, 1000 Ljubljana; v elektronski obliki na: bogoslovni.vestnik@teof.uni-lj.si.

»Studencev močnih, čistih sem željan«
Predstavitev publikacij Teološke fakultete UL

Edinost in dialog revija za ekumensko teologijo in medreligijski dialog

2023 / posamezne številke

Edinost in dialog je znanstvena revija Inštituta Stanka Janežiča za dogmatično, osnovno in ekumensko teologijo ter religiologijo in dialog Teološke fakultete Univerze v Ljubljani z recenzijo.

Izhaja dvakrat letno. Objavlja izvirne in pregledne znanstvene članke in prispevke s področja ekumenizma in medverskega dialoga, vezane na svetovne religije, s poudarkom na krščanskih verstvih, judovstvu in

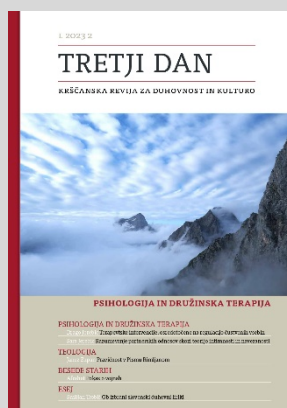
islamu.

Acta Ecclesiastica Sloveniae

2023 / številka 45

Publikacijo Acta Ecclesiastica Sloveniae (AES) izdaja Inštitut za zgodovino Cerkve pri Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani. V publikaciji člani IZC in zunanji sodelavci objavljajo doslej neobjavljene dokumente, ki se kakorkoli nanašajo na zgodovino Cerkve na Slovenskem. Dokumenti, redno objavljeni v izvirnem jeziku, so opremljeni s komentarjem v slovenščini in povzetki v tujih jezikih. Publikacija Acta Ecclesiastica Sloveniae izhaja od leta 1979.

Tretji dan

2023 / posamezne številke

Tretji dan je krščanska revija za duhovnost in kulturo, ki jo izdaja Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani. Revija objavlja strokovne in znanstvene članke s področji teologije, religiologije, filozofije, psihologije in etike. Objavljeni so tudi leposlovni prispevki, eseji, recenzije in komentarji. Revija je vselej opremljena tudi s serijami fotografij nadobudnih avtorjev.

»Studencev močnih, čistih sem željan«
Predstavitve publikacij Teološke fakultete UL